

Dedicated to the ideals and interests of young Americans of Ukrainian descent. Informative, instructive. Supplement of Ukrainian daily Svoboda. Published by the Ukrainian National Association.

СВОБОДА УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

Address: UKRAINIAN WEEKLY SECTION, 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J. Tel. HEnderson 4-0237. Ukrainian National Ass'n, Tel. HEnderson 5-8740

The Ukrainian Weekly Section

PIK LXV Ч. 50 IN TWO SECTIONS SVOBODA, UKRAINIAN WEEKLY, SATURDAY, MARCH 15, 1958 IN TWO SECTIONS No. 50 VOL. LXV

Ukrainians in France, Germany Protest Insult to Simon Petlura

SIMON PETLURA, SUBJECT OF INSULT

PARIS.—Ukrainians living in France and Germany have sent indignant protests to the French government and the directors of the government-owned TV station here in connection with a program they considered an insult to the late Ukrainian generalissimo, Simon Petlura, and the Ukrainian people.

The program glorified Samuel Solomon Schwartzbard, Petlura's assassin, and condemned Petlura as being responsible for the persecution of Jews in Ukraine, although facts proved the contrary.

Ukrainian organizations in France appealed to the TV directors on February 26 for cancellation of the program two days before it was beamed to the public. The appeal was issued on behalf of the 50,000 Ukrainians living in France.

Representatives of Ukrainian organizations in France met in an emergency meeting the day before the telecast to confer about the program.

The disputed program, "To Your Soul and Conscience", was presented as scheduled, calling forth a widespread wave of indignation in the Ukrainian communities of France and Germany.

Its theme was the trial of Samuel Solomon Schwartzbard, the man who in 1926 assassin-

Roundup of Recent Happenings

At ceremonies in Bound Brook, N. J., on March 3, Ukrainian and American flags were broken out over the almost-completed church being built by the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church of the U.S.A. When completed, the church will be dedicated to the memory of the millions of Ukrainians who died in Communist-occupied Ukraine between 1918 and 1958.

The event was attended by members of the press and civic representatives of local and nearby towns, who were greeted by Archbishop Mstyslav, head of the church consistory located at Bound Brook.

Natalena Koroleva, well-known Ukrainian writer living in the town of Myelnik near Prague, celebrated her 70th birthday on March 3.

Annual meeting of the Executive of the Association of Ukrainian Catholics—"Providence"—was held in Philadelphia February 27 and 28. The Very Rev. Roman Lobodych was elected president of this fraternal organization. It was reported that at the end of 1957 "Providence" had 15,395 members and its assets totaled \$3,270,231.37.

Oleksa Prociuk, Ukrainian lawyer of Saskatoon, Sask., has announced that he will again contest the Liberal nomination for the Saskatoon federal riding.

Fred Zaplityn, CCF member of parliament for the riding of Dauphin, Man., Michael Mandziuk of Oakburn (Prog.

UNA Branch 153 Holds Banquet To Celebrate U. S. First Place In 1957 Membership Campaign

PHILADELPHIA.—Members of "Luke Myshuha" Branch 153 of the Ukrainian National Association celebrated the branch's first-place U. S. ranking in the 1957 UNA membership campaign with a banquet at the Ukrainian Citizens' Club here on March 8.

The branch, named in honor of the late editor-in-chief of Svoboda, enrolled 153 new members in 1957.

At the banquet were Dmytro Halychyn, UNA Supreme president; Michael Piznak, Supreme vice-president; Roman Slobodian, Supreme treasurer; Dr. Jaroslav Padoch, Supreme organizer and advisor, and Anton Dragan, Svoboda editor-in-chief, who were in Philadelphia to attend a meeting of the United Ukrainian American Relief Committee. Also present were Dr. Walter Gallan, chairman of the UNA Supreme auditing committee; Mrs. Olena Shtogryn, a member of the Supreme

board of advisors, and humorist Ivan Kernytsky. Mr. Halychyn made the presentation of an official UNA ring to Ivan Odezynsky, secretary of Branch 153, citing him for his work in recruiting new members. A dialogue specially written for the occasion by Mr. Kernytsky was presented by Mrs. L. Shasharovska-Chepil, B. Pasdrey and P. Rudakevych. Michael Minsky, baritone, offered vocal selections and the dance group of Mrs. A. Kruhlyak performed Ukrainian dances. Prof. V. Perfetsky was piano accompanist for the soloists, and Lev Yatskevych was master of ceremonies.

Opening remarks were given by Ivan Skira, president of the branch. First place in the overall UNA membership campaign of last year was won by Branch 432 in Toronto, which enrolled 157 new members.

Ukrainian Liturgy to be Celebrated In St. Patrick's Cathedral March 22

NEW YORK.—At the invitation of His Eminence Francis Cardinal Spellman, Archbishop of New York, and Fordham University's Committee on Eastern Rites and Liturgy, a Solemn Liturgy (Mass) in the Ukrainian Byzantine rite will be celebrated at St. Patrick's Cathedral March 22 at 11 a.m.

The mass will be celebrated by three priests and two deacons of St. George's Ukrainian Catholic Church of this city: Very Reverend Innocent Lotocky (OSBM), main celebrant; Rev. Patrick Paschak (OSBM), celebrant; Rev. Tarasius Ivanysky (OSBM), celebrant; Rev. Meletius M. Wojnar (OSBM), deacon, and Rev. Josaphat Kuzniak (OSBM), deacon.

UPSNA in New York Area Will Discuss Reorganization

NEW YORK.—Ukrainians engaged in the various professions will meet March 21 at the Ukrainian Institute of America to discuss reorganization in this area of the Ukrainian Professional Society of North America.

The meeting, scheduled for 8 p.m., is intended also to give former members of the society an opportunity to renew acquaintance with one another and become acquainted with new members of the Ukrainian professional community.

Guest speakers will be Dr. Joanna Ratych, secretary to the Ukrainian Congress Committee of America, who will relate first-hand impressions of

Soviet Union Using Psychology Says Member of State Department

WASHINGTON, D.C.—Willis C. Armstrong, director of the U.S. State Department's Office of Internal Resources, declared in a recent address that "in a situation of military stalemate... it is in the area of psychological maneuver and economic activity that the drive of the Soviet Union for world influence is being conducted."

He predicted that the present situation is likely to continue for some time to come. Mr. Armstrong pointed out that the U.S.S.R. has "a very substantial economy and can perfectly well afford to use abroad a portion of its resources for political and economic purposes."

Furthermore, he said, the totalitarian U.S.S.R. completely controls the Soviet economy; its people generally have the habit of obedience to Government authority, and they may well believe the Communist ideology which postulates the inevitability of conflict between the Soviet system and capitalism.

There is no excuse for not knowing what the Soviet Union is doing in this field since Soviet leaders have repeatedly and openly announced their intentions, Mr. Armstrong stated.

UKRAINIANS IN THE FREE WORLD HONOR THEIR 'NATIONAL GENIUS' PAY TRIBUTE TO BELOVED BARD OF UKRAINE IN WORDS AND MUSIC

Dr. Luke Myshuha Is Target Of Soviet Criticism Again

Soviet publications have recently come out with a rash of articles criticizing the late Dr. Luke Myshuha's book "Shevchenko and Women" (Women in the life and writings of Shevchenko) which was published in 1940 in Ukrainian and English.

Dr. Myshuha, who was editor of Svoboda from 1933 until his death in 1955, was called the "inveterate enemy" of the Ukrainian people, and an "American-Ukrainian nationalist."

Latest criticism levelled at the late author appeared in the February 7 issue of Literaturna Hazeta (Literary Gazette) published in Kiev, in an article entitled "Begun, but not completed". The writer, Alexander Mazurkevych, sides with O. M. Yevnina who took issue with Dr. Myshuha's book in 1956.

Says Mazurkevych about the book: "Bourgeois literary knowledge, as one knows, abounds with 'research' directed both to readers who desire knowledge and those who are simply curious. For them appropriate experts search out in the lives and the works of the great masters of literature insignificant details, facts, rumours, gossip, which appeal to the worthless souls of paltry persons."

Native of Western Ukraine Arrives In New York; Sheds Tears of Joy

AUBURN, N. Y.—First citizen of U.S.S.R. to enter the United States under the McCarran-Walter Immigration Act arrived here February 24.

She is Mrs. Kateryna Hawrelak, a native of Western Ukraine, who arrived here from Moscow via Idlewild Airport to join her son, John Hawrelak, and two daughters, Mrs. Chester Tyrakowski and Mrs. Wasyl Matyjczyn, all of Auburn.

A victim of tuberculosis, contracted as a result of hardships she suffered in Russian-

Funeral Service For Mrs. Hundiak Of Carteret, N. J., Held March 11

CARTERET, N. J.—Mrs. John Hundiak, wife of the Very Rev. John Hundiak of St. Demetrius Ukrainian Orthodox Church, died March 7 of a heart attack. Funeral services were held March 11 at St. Demetrius Church.

Mrs. Hundiak was secretary of Branch 342 of the Ukrainian National Association and had been chosen as a delegate to the UNA convention in Cleveland in May.

Born Irene Tarbay in Carnegie, Pa., Mrs. Hundiak assisted her husband in parishes in Chicago, Newark, Minersville, Pa., and Troy, N. Y. She became an active worker in St. Demetrius parish when Rev. Hundiak took over as pastor there in October 1932.

During World War II, Mrs. Hundiak was production chairman of the local Red Cross division and was first vice-president of the Carteret Women's Club.

Columnist Says Sas-Yaworsky Began Study at Wayne, Pa.

In his "Man About Town" column in The Evening Bulletin (Philadelphia) of February 27, Frank Brookhouser says: "As televisioners know, Alex Sas-Yaworsky, the Louisiana veterinarian with the amazing knowledge of American history, decided to retire on his laurels Tuesday night (February 25) after winning \$128,000 on the \$64,000 Question.

What they don't know is that Sas-Yaworsky began his intense study of American history—his category on the television show—at the Valley Forge Military Academy in Wayne.

NEW YORK.—The memory of a great man who is to Ukrainians what Washington and Lincoln are to Americans was honored at solemn ceremonies here on March 9.

Taras Shevchenko, poet, artist and composer, whom Ukrainians call their "national genius and prophet", was remembered "with a kind and gentle word" by the more than 1300 persons who gathered in Washington Irving High School to commemorate him.

Like their fellow compatriots the world over, the Ukrainian-American citizens paid tribute to their beloved bard on the 144th anniversary of his birth. They recalled his outspoken denunciation of Russian over-rule of Ukraine which brought about his exile to the Ural Mountains for 10 years but also led to the abolition of serfdom in Ukraine and Russia.

Dr. Hryhor Luzhnytsky spoke of the strength of Shevchenko's words, based on great emotional force and on Christian teachings of patience and love.

Speaker in English was attorney Walter Steek, who discussed the significance of Shevchenko for all Ukrainians living beyond the borders of Ukraine.

The commemoration was sponsored by the United American Ukrainian Organizations Committee of New York, a branch of the Ukrainian Congress Committee of America, and the Shevchenko Scientific Society in U.S.A.

Contributing to the concert portion of the program were the "Kobzar" mixed chorus of Philadelphia and the Philharmonic Orchestra directed by Dr. Antin Rudnytsky. Soloists were Maria Lysyak, I. Havryiw, Dr. M. Hnatyuk and O. Tanchuk, with Roksolyna Ogrodnik as piano accompanist.

Shevchenko's poem "The Dream" was recited by Mrs. Lydia Krushelnyska, and bass-baritone Yuri Bohachevsky offered musical selections. He was accompanied at the piano by Thomas Martin, director of the New York City Center Opera.

Doctors here have high hopes for her recovery to good health.

Ukraine's Greatest Son

The day before, an academic conference on Shevchenko and his writings was held in the Ukrainian Institute of America under the sponsorship of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in U.S.A. and the Shevchenko Scientific Society.

Public Library in Plainfield, N. J. Exhibits Ukrainian Arts, Crafts

PLAINFIELD, N. J.—A two-week program of Ukrainian exhibits, films, lectures, folk dances and music was opened March 9 at the Public Library here by New Jersey Congresswoman Florence P. Dwyer.

Opening ceremonies included performances by the women's chorus of the Ukrainian National Women's League of America, Newark branch, directed by Mrs. Oksana Shohor-Tarnavsky, and the "Trembita" male chorus from Newark.

At the reception which followed, Ukrainian Christmas foods and kutya, Ukrainian wheat dish traditionally eaten on Christmas eve, were served.

On display were Ukrainian paintings, sculpture, costumes, Easter eggs, ceramics and books on Ukraine and Ukrainian subjects in the English language.

Exhibits and events were planned and organized in cooperation with the library's board of directors and staff by Branch 372 of the Ukrainian National Association in Plainfield and Branches 65 (New Brunswick), 25 (Elizabeth) and 28 (Newark) of the UNWLA. The project was also aided by UNWLA headquarters in Philadelphia, the Ukrainian Congress Committee of America

ITALIAN TENOR WILL SING UKRAINIAN COMPOSITIONS

An Italian tenor who was recently introduced to Ukrainian music will sing two Ukrainian compositions at a recital in New York's Town Hall March 16. Marco Sorisio will sing—in Ukrainian—Mayboroda's Osinnya Pisynta (Autumn Song) set to words by Volodymyr Seysurra, and Mykola Fomenko's Hirka Vessa (Bitter Spring) based on a poem by contemporary Ukrainian poet Yevhen Malanyuk. The recital, scheduled for 5:30 p.m., is the fourth annual concert of Mr. Sorisio and his brother, bass-baritone Roberto Sorisio.

Dr. Luke Myshuha

Mrs. John Hundiak

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

The Ukrainian Weekly

Subscription Rates for Ukrainian Weekly \$7.00 per year U. N. A. Members \$5.00 per year

Address: "SVOBODA," P. O. BOX 346 — Jersey City 3, N. J.

Who and What Is Behind It All

An unfortunate incident has occurred. As reported in an earlier correspondence to Svboda from Paris and now reported elsewhere on these pages, the Paris television show "To Your Soul and Conscience" of February 28 had as its theme an attack on Simon Petlura, generalissimo of the post-World War I Ukrainian National Republic and head of its Directory. Several French newspapers subsequently supported the stand expressed on the television program.

Simon Petlura, a great Ukrainian patriot, military leader and statesman, had to emigrate to France upon the downfall of the Ukrainian republic at the hands of the Reds. He was assassinated in Paris on May 25, 1926 by a Communist agent, Samuel Solomon Schwartzbard, and while still alive, was carried to a hospital on the corner of Boulevard St. Germain and Rue de Calais, where now stands a Ukrainian Catholic Church. (Petlura himself was of the Orthodox faith).

Petlura was buried amid stirring funeral ceremonies in the Montparnasse Cemetery. Years later we saw his grave and mourned the fact that it had long been neglected.

Petlura's assassin was cleared of his infamous deed in a court hearing that was widely publicized in the world press and at which he was defended by a very able lawyer—named Torres—who said, under oath, that Petlura was guilty of anti-Semitic deeds while striving to keep the Ukrainian National Republic alive. Obviously he was lying. The French TV producers also lied in claiming that the banners of the Ukrainian armed forces of that time carried slogans such as "Kill the Jews and Save Ukraine."

It is a historical fact that Petlura issued strict orders to his troops during the war that the Jews in Ukraine should not be molested. Those orders were carried out. The orders were introduced into the evidence at the Schwartzbard trial. Their text was printed in The New York Times. It was also pointed out then that the Russian Bolshevik forces were responsible for the Jewish pogroms in Ukraine.

Schwartzbard, nevertheless, was set free. According to our information, he eventually landed in Los Angeles, and the next we heard of him was that he had joined the Lincoln Brigade organized in this country by the Communists. He took part with the Brigade in the Spanish Civil War and met death there.

To all this background material, we can only add that it is sad that the French could have permitted the broadcast of a TV program maligning a great Ukrainian. Both the French and the Ukrainians are freedom-loving people. The great Voltaire praised the Ukrainians for their unceasing struggle for freedom. Napoleon regarded them as freedom fighters. Moreover, France has permitted some 50,000 Ukrainians to settle within her borders.

We sincerely hope that representatives of Ukrainian organizations, from Paris to Lyons, will be successful in their indignant protest to the Lyons, will be successful in their indignant protest to the French government against that television program. And we are certain that a similar protest registered by Ukrainian emigres and their organizations in Germany with the French Consulate General in Munich will have its effect.

That effect will be a recantation by the Paris television directors of the charges made against Petlura, and, on addition, a probe into what and who is behind the whole matter.

ON TARAS SHEVCHENKO

(Address delivered by Walter Steck at Washington Irving High School, Sunday, March 9, 1958 at the commemoration of the birthday of Taras Shevchenko)

As an American of Ukrainian descent and heritage I deem it an honor and privilege to address you on this great occasion.

I do not know that anything new can be said of Taras Shevchenko. Eulogy has been exhausted in his praise, yet has fallen far short of his just deserts. He stands alone in Ukrainian history and certainly nothing that I could say would add one word or tittle to the respect which not only Ukrainians, but the whole Slavonic world entertains for his memory. Although his frame was not immortal, his words are.

There appears to have been an immense amount of vim and vigor about Taras Shevchenko. His accomplishments are many, he was among the first to introduce the Ukrainian language into literature—among the first to openly attack the evils of serfdom and slavery and publicize the wretched condition of the Ukrainian people. He greatly influenced the thinking and lives of the younger generation. Being utterly fearless in later years, he took issue openly as to the lack of individual freedom among the Ukrainians and the brutal and treacherous aggression of the Russian masters.

During Shevchenko's trial, Count Orlov, an enemy, in summing up the evidence for the prosecution probably best summarized the exploits of this great Poet and Patriot, when he said—and I quote—"Shevchenko instead of feeling eter-

nal gratitude to the persons of the most august family, which had deigned to free him from serfdom, composed verses in the Ukrainian language of the most revolting character. In them he expressed lamentation for the so-called enslavement and misery of Ukraine, proclaimed the glory of the old Hetman rule and the former freedom of the Kozaks, and with incredible boldness poured out slanders and bile on the persons of the imperial house, forgetting that they were his personal benefactors. Besides the fact that all that was prohibited attracted persons of weak character. Shevchenko acquired among his friends the fame of a celebrated Ukrainian writer, and so his poems became doubly harmful and dangerous. With his poems which were beloved in Ukraine there could be sowed and consequently take root thoughts of the so-called happiness of the Hetmanate times, the happiness of bringing back those times and of the possibility of Ukraine existing as a separate country. Judging by the extraordinary respect which all the Ukraine—Slavonians felt personally for Shevchenko and for his poems, it at first seemed that he might be, if not the active head among them, yet the tool which they wished to use in their designs; but on the one hand these designs were not so important as they appeared at first sight, and on the other, Shevchenko had begun to write his poems already in 1837, when slavonic ideas had not

AN AMAZING SIMILARITY

A Canadian writer, Francis Shelley Wees, who last summer visited Russia and Ukraine, has noted that "conditions existing in that country in 1839 and those existing at the present time show amazing similarity. Mrs. Wees compared her own observations of Russia today with those of the French Marquis de Custine, who visited Russia in 1839.

The following excerpts, submitted by Mrs. Wees through Mrs. Emily Ostapchuk of Toronto, are from the Marquis' memoirs, published in 1948. The text follows:

I went to Russia in search of arguments against representative government. I returned from Russia a partisan of constitutions.

What an extraordinary country this must be to produce slaves receiving on bended knee opinion that has been made for them; spies who have no opinion—the better to grasp that of others, or scoffers to exaggerate the evil—another shrewd way of avoiding the observant eye of foreigners; but even this finesse becomes a confession for what other people have ever believed it necessary to have recourse to this.

... The practice of mystifying foreigners is unknown except in Russia, and it serves to make us divine and understand the condition of society in this extraordinary land...

... All foreigners are treated as criminals upon arrival at the Russian frontier... everything was dismal, regulated as in a barracks or a camp; it was like war; but with less enthusiasm and less life. Military discipline dominates Russia...

The Russian government, is the discipline of the camp substituted for the civic order—it is a state of siege become the normal state of society...

The more I see of Russia, the more I agree with the Emperor when he forbids Russians to travel, and makes access to his own country difficult to foreigners. The political system of Russia could not withstand twenty years of free communication with Western Europe...

The diplomatic corps and westerners in general have always been considered by this government, with its Byzantine spirit, and by Russia as a whole, as malevolent and jealous spies...

In Russia, fear replaces—that is to say, paralyzes thought... I never cease to be astonished in seeing that there exists a people indifferent to the point of calm living and dying in the dim light granted to us by its master's police. Up to now, I believed that man could no more do without truth for the spirit than air and sun for the body. My journey to Russia disabuses me. Here, to lie is to protect the social order; to speak truth is to destroy the State.

Russia is a nation of mutes; some magician has changed sixty millions of men into automatons who await the wand of another magician to be reborn and to live. Nothing is lacking in Russia, except liberty... that is to say, life...

With this obedient people, the influence of social institutions is so great in all classes, the involuntary formation of habits dominates character to such a point that even the recent outbursts of vengeance seem to be regulated by a certain discipline.

A certain order contrary to nature presides in this astonished Kiev scholars; the whole case shows that Shevchenko did not belong to the Ukrainian Slavonic society but acted separately, attracted by his own corruption; nevertheless, by his spirit and boldness which passes all bounds he must be acknowledged one of the chief culprits. End of quote. And those were the words of an enemy.

A lesson to be learned from the Ukrainian nation's greatest poet is that our hope lies in our youth. We must not instill the fear of the times in our young; but instead—teach them the courage of the pioneers.

I hope and pray that the birthday of Taras Shevchenko will never cease to be commemorated in this country. For Ukrainians in America, it claims observance equally with the celebration of the birthday of George Washington. Shevchenko is a link holding together the hopes and aspirations for freedom of the Ukrainian people.

BOOK REVIEW

By CLARENCE A. MANNING

Ivan Mirtschuk, Geschichte der Ukrainischen Kultur (History of Ukrainian Culture), Muenchen, Isar Verlag, Veröffentlichungen des Osteuropa-Institutes Muenchen, Band XII, 1957, pp. 285.

This volume by the distinguished philosopher of the Ukrainian Free University is one for which we have long been waiting. For the first time he has brought together in a concise, inclusive and philosophical volume the achievements of the Ukrainian people throughout their long history and he has presented these as the product of the Ukrainian character and the special conditions under which the Ukrainians have been forced to live.

It is very possible that the volume will receive sharp criticism from the adherents of the ultra-Orthodox and ultra-Catholic points of view, for the author has tried to maintain a balance between the eastern and western currents in Ukrainian history and civilization. He has given due regard to the practical necessity for the people to draw their main source of Christian culture from Constantinople without slighting equally necessary connections with the West which exerted an ever-increasing influence as Constantinople moved to its decline and fall and ceased to be a fruitful source of influence on the Ukrainian masses. In the same vein he regards the work of Mohyla and of Metropolitan Sheptytsky as of equal importance for their periods and the two men as almost of equal importance. "But let the question remain open, to which side the balance tips" (p. 111).

It is to this judicial attitude which he applies in all questions of the Ukrainian cultural development that the volume owes its great value. As he says in his preface, "So as not to weary the foreign reader by heaping up names, the author has limited himself to the chief representatives of the various branches of culture". This has the great advantage of allowing him to place the Ukrainian achievements in some kind of perspective and to avoid the criticism made by James Russell Lowell of the Americans of his day that Athens had produced some eight world geniuses and he did not know an American family which did not have a dozen. In literature, for example, Shevchenko and Franko dominate the nineteenth century and while some readers may find

come upon that kind of money very often, or easily we must calculate what method will gain the most from the least expenditure."

The rector criticized the Rev. Mr. Graham and the Protestant Council for "trying to drive us backward a hundred years in endorsing fundamentalism as a way of life," and declared the "only hope of unity in Christendom is the gathering of momentum of the liturgical revival."

REVIVAL DISSENTER

The amount of money spent on the Rev. Billy Graham's Crusade would have gained "more substantial and lasting results" if it had been apportioned to the many churches in this area," Rev. Charles Howard Graff, a Protestant Episcopal rector of New York City said in his sermon recently.

He put it quite aptly when he said: "Perhaps one soul saved is worth \$2,500,000—I think it is, but since we don't

BOSAY AND THE BLACKBIRDS

By MEROS LECKOW

Ivan Bosay, Zaporozhian Kozak, drew deeply on the clay pipe he gripped in his teeth and sighed contentedly. It was a beautiful summer day as the sun rode high in the blue sky above, smiling happily and casting its warm, exhilarating rays over the countryside.

The bustle of the morning activity had died away and the Kozaks who remained within the confines of the Sich had not much else to do than to relax. Bosay's companion, Panas Hak, sat beside him, lethargically mending a jacket. The size of the jacket revealed that its owner was at least as large as a full-grown bear.

Panas was still a young man as evidenced by the straggly moustache he was endeavoring to raise but he was already a giant with huge shoulders, a barrel chest and hands the size of anvils. The hands, although strong, were not too dexterous and the work of mending the jacket proceeded slowly.

Bosay sighed again, opened one eye and looked quizzically at his perspiring companion. "What's all this groaning for?"

"Oh, it's this devilish needle

that keeps going into my finger instead of the cloth." Bosay laughed. "I'm afraid, Panas, you'll never make a tailor."

"You won't get an argument from me on that point. I could have told you the same thing a long time ago."

"Well, don't worry, one of these days we'll take a little trip down South into Turkey and we'll pick you out a jacket fit for a Pasha."

"It had better be pretty soon." Bosay scratched his chin meditatively. "Although I don't know what good it's going to do you, Panas."

"What do you mean?" the young giant asked anxiously. "Well, I've never seen a Turk the size of you yet," Bosay replied.

"What am I going to do?" Panas was alarmed. Bosay laughed. "Don't worry. We won't let you go around in rags. We'll get some fine cloth and get one of our tailors to make you a garment of which the whole

UNA QUESTIONS AND ANSWERS

By THEODORE LUTWINIAK

Once again we have some questions and answers of general interest concerning the Ukrainian National Association:

Q. I read in the Weekly that every adult UNA member pays 15 cents monthly for "funds." Does this include a sick benefit fund?

A. Each adult pays 15 cents monthly in addition to the basic insurance dues. The Indigent Fund (8 cents monthly) is most important to every member because from this fund are paid disability benefits during a member's prolonged illness and in case of amputation or loss of sight. The Convention Fund (5 cents monthly), as the name implies, is used for defraying the cost of quadrennial conventions. Publication of books about Ukraine, scholarships and donations to Ukrainian charitable and cultural institutions are financed by the National Fund (2 cents monthly).

Q. I have examined my UNA certificate. Why am I actually paying less dues than shown on the first page?

A. The amount of dues, as stated in the certificates of male adult members, include the subscription for Svboda. This is done in order to comply with the UNA By-Laws. American-born male members are exempted from paying for the paper and their dues are 50 cents lower per month than is shown in their certificates.

Q. To whom should I report a change of address?

A. Your branch secretary should be notified immediately. If you are a Svboda or Weekly subscriber ask your secretary to report your change of address to Svboda; it is customary to pay 10 cents for the cost of a new stencil.

Q. I plan to spend my vacation at the Soyuzivka next summer because I have heard and read much about it. I am not a UNA member, however, and am wondering if this makes any difference.

THE SLAVIC PEOPLES

The modern Slavic peoples are the following: Ukrainians, Russians, Poles, Byelorussians, Czechs, Slovaks, Slovenes, Serbs, Croatsians and Bulgarians. In the 9th century, however, the Slavic group was slightly different. According to old records they were: the Ukrainians (Ruthenians), Bulgarians, Czechs, Slovenes, Serbs, Bosnians and Croatsians. They were thus listed in the year 863, when representatives of these peoples were organized into a committee by the Greek missionary Constantine (later St. Cyril), and were given the task of translating liturgical books from the Greek into one of the Slavic languages. This was a very important undertaking on the part of the Greeks, as they planned to control the East by Christianizing these peoples.

It is further reported that the committee had to resolve the question of which language to use for this purpose, so as to reach the greatest number of the peoples concerned. Records indicate that this committee of linguists, after a long and serious consideration, decided to translate the books into the Ukrainian language, because it is the easiest and most pliable language.

The question now arises, how did it happen that the Russians, the Byelorussians, the Slovaks, were not included in that very important committee? Were these people not interested in that movement, or were they, for some reason, excluded? The only explanation we can now offer is that at that early stage they were not organized as separate national groups and were unknown, or, if known, were not considered Slavs.

It is a historical fact that the Poles were already organized at that time, but we have no explanation as to why they were left out of the Committee. The Byelorussians and the Slovaks were not mentioned because they organized themselves later, while the Russians were the last ones to join the Slavic family. They came into being as a group in the 12th century, founding their capital Moscow in 1147, and for that reason they could not have participated in the committee that was organized in 863. Besides, the Russians for a long period were not considered Slavs, although they speak a Slavic language. There are still some historians who maintain that the Russians are 80 percent Asiatic and only 20 percent Slav.

A. Zaharychuk

"See, what did I tell you! You'd better look to our horses, Panas, I think, we'll be leaving soon."

Panas stared at his companion in disbelief and pricked his finger in the bargain.

In the Hetman's quarters quarters Bosay joined the Hetman, two other officers and the messenger, Mykola Holub.

"Good day to you, Ivan," the Hetman greeted Bosay.

Bosay acknowledged the greeting and waited.

"Bosay, it appears that your friend Chalinski is at it again."

"Chalinski!" Bosay snorted. Baron Chalinski sworn enemy of the Kozaks, had had more than one run-in with the Zaporozhians and with Ivan Bosay in particular. "What is that old jackal up to now?" Bosay queried.

"Well," the Hetman said, "do you remember when we attacked Trebizond last year and came out with all that booty?"

(To be continued)

THE ARTS AND CRAFTS

ART
Ivan Kurach gave a one-man art show in February at the Barbizon Plaza Hotel in New York...

Ukrainian Academy of Arts and Sciences in U.S.A. was given in the Ukrainian Institute of America headquarters on Fifth Avenue.

MUSIC AND DANCE

Noted pianist Boris Maximovich of Detroit gave a concert in New York March 1 to open the subscription concert series of the Ukrainian Musical Institute in that city.

LITERATURE

A book of color illustrations depicting the embroidery, weaving, Easter eggs, wood-carving and other crafts of the Carpathian Ukrainians has been published in Toronto by Philip Ostapchuk.

The "Trembita" male chorus of Detroit made its official bow in public with a concert in the Art Institute auditorium on March 2.

Orizinal poems and prose writings were given a public reading by their authors at a gathering February 23 in the Ukrainian National Home, New York City.

The Ukrainian Bandurists' Capella, in order to add to its European Tour Fund, is giving a series of concerts in several U.S. and Canadian cities.

Dr. Mykola Kuzmowych spoke on modern art and Yuriy Lavrynenko discussed "The New Literary Generation".

The Capella will leave in October for a tour of European countries.

The Ukrainian Arts Club of Chicago sponsored a Literary Bazaar recently, with the following participating: Dr. O. Babiy, M. Harasovska-Dachyshyn, M. Duda, T. Kuzych, Dr. T. Lapychak, P. Mak, L. Opykhana, I. Povalyachek, M. Semchysyn, R. Turynska, H. Cherin, V. Chyzyk and V. Shoot.

The Ukrainian Dance Group of Boston presented a recital of Ukrainian folk dances March 2... Along with vocal soloist Andy Sheppard, the St. Vladimir's Ukrainian Orthodox Cathedral dancers of New York gave a concert March 2 in the parish hall, under the direction of Ted Thurslic.

Newest publications on Ukrainian arts were discussed February 22 in New York by Prof. Damian Horniakewych. The lecture, sponsored by the

Personalia

One of seven finalists in the Miss Adirondack Pageant which took place March 8 was 17-year-old Tamara Dyba, daughter of Mr. and Mrs. Osyp Dyba of Lake George, N. Y. Tammy, a student at Lake George Central High School majoring in French, plans to become a linguist and already speaks five languages.

The Ukrainian-born student came to the United States with her parents in 1949 and settled in Cleveland, where she studied ballet for six years and also took piano lessons.

Ukrainian American Veterans of Newark (Post No. 6) honored Dr. J. B. Bemko, a member of UNA Branch 219, at a Past Commander's dinner last Saturday evening.

"Sentiments of sincere appreciation" were recently received by Mychajlo Babij of Cleveland from Pope Pius XII for a likeness of Christ which Mr. Babij sent to the Pope.

In a letter signed by Auxiliary Bishop John Krol of the Cleveland diocese, His Holiness thanked Mr. Babij for "your kind thoughtfulness, your beautiful gift and for the homage."

The color likeness was a reproduction of a painting done by Mr. Babij in the Ukrainian-Byzantine style.

Teenage Marcia Wichorek (UNA Branch 183), daughter of Mr. and Mrs. Michael Wichorek of Detroit, took part in the Cooley High School band concert on March 7, appearing in Ukrainian costume in a

Factory in Ukraine Makes Banduras

According to the Soviet press, the only manufacturer of banduras in Ukraine is the Chernihiv musical factory in southwestern Ukraine.

One of the leading craftsmen in the factory is Yakiv Storchovy, who relates this story concerning the beginning of mass bandura production:

"In 1927 the celebrated Ukrainian bandurist Markevych came to my native village—Sharke. I was so stirred by

Marion Turash, Champ Bowler

An interview with Marion Turash of Brooklyn, N. Y., U.N.A. Branch 204 member. As one of the country's top women bowlers, Marion has been the recipient of a \$1000 prize on TV and recently placed third in the National All-Star Match Game Championships at Minneapolis, Minn.

Q—Who gave you your first interest in bowling?
A—My brother Frank, who was killed in the service, used to take me out to the bowling alleys. It was a lot of fun.

Q—When did you start bowling seriously?
A—About 12 years ago in a company league.

Q—Were you an expert bowler then?
A—No. Like any other beginner, I first threw the ball from the foul line. Then I used the 3-step approach. Now I have changed to a 4-step delivery, using a 15½ lb. ball.

Q—Why did you change to a 4-step delivery?
A—It gives me better timing and balance. I'm getting better at it.

Q—Isn't this quite a strain?
A—Let's put it this way: I love to bowl.

Q—I've been told that bowling is good for the figure; is that true?
A—Certainly. It has kept me in good shape.

Q—I see. And how many nights a week do you bowl?
A—About five nights a week.

Q—What is your advice to women bowlers who are beginners?
A—Get instructions; this will put you on the right track. I would also warn against over-eagerness in getting high scores. That will come in time.

Q—One more thing: can you make hobbits and pyrohy?
A—Well... I like to watch my mother make them.

Q—Also, are you contemplating marriage?
A—I am engaged to George Canellis. (He's a fine bowler, too).

Interview conducted by Walter Bodnar at Mickey Hamalak's Queens Bowling Center, Queens, N. Y.

BASKETBALL PLAYERS OF PASSAIC, N. J.

Pictured is the Passaic (N.J.) Ukrainian Citizens' Club basketball team of the Ukrainian Orthodox Church of Holy Ascension: kneeling, left to right—Alex Mazeppa, Nick Cherebetko, Ken Hook and Dan Fitzin; standing—Ed Fitzin, Dennis Rozum, Terry Trush and Coach Gene Leshchysyn. The team plays in the UYL-NJ Ukrainian Basketball League which was organized this season.

UKRAINIAN YOUTH NEWS

By ALEXANDER F. DANKO

Boston U. Scholarships
Over the years, my late brother Walter and I had the pleasure of corresponding with Ukrainian Steve Sinko, head football coach at Duquesne U. a decade ago who has just completed his first season as head coach of Boston U., where he served for a number of years under Buff Donelli as line-coach.

Coach Sinko, a native of Nagurski-land (Northern Minnesota) wrote us on several occasions that he always recalls his Western Penn coaching days when he could pick up a good Ukrainian ball player in the Pennsylvania hills or coal mines whenever he needed a good player, but the situation is radically different in Boston.

Now we're happy to relate that Mr. Sinko has sent me prospect sheets and asked me to supply him with names of good high school athletes and students here in the East (he mentioned New Jersey specifically but don't let that discourage anyone, even in California) with the purpose of providing them with a full athletic scholarship at Boston University.

Boston U. is well rated scholastically with 10 undergraduate schools and 5 graduate schools. It is still "up and coming," and under Steve Sinko's initial campaign as head coach last year, compiled a winning 5 and 3 record. Boston U. has been listed by the "N. Y. Times" as one of the 11

N.Y.C.-L.I. Bowling
The ever-growing New York City-Long Island "bowling league will meet at Mickey Hamalak's Queens Recreation Center, 43-39 32 Place in Long Island City, N. Y. at 5 P.M. on March 16. All Ukrainian lads and lassies are invited to join them tomorrow and on March 30, for a good time.

N. J. Basketball table with columns: W, L, Pct. Rows include Newark Sith 3 1 .750, Jersey City 5 2 .714, Bayonne 4 2 .667, Passaic 4 3 .571, Newark H. A. 1 5 .167, Carteret 1 5 .167, Elizabeth 0 0 .000

FILM CRITICS CIRCLE PRESENTS 1957 AWARDS DURING ANNUAL BROADCAST ON WNYC

NEW YORK.—Best American dramatic film of 1957, in the opinion of the Film Critics' Circle of the Foreign Language Press, was the Sam Spiegel production of "The Bridge on the River Kwai", which starred Alec Guinness, William Holden and Jack Hawkins.

The 18th annual awards for best films and film-makers of the past year were announced

by the Film Critics' Circle March 7 during its annual broadcast on WNYC.

MGM's "Les Girls" was adjudged best American musical and the European-produced production of "The Bridge on the River Kwai", which starred Alec Guinness, William Holden and Jack Hawkins.

Maria Schell was named best actress for her performance in "Gervaise", and Alec Guinness and Marlon Brando ("Sayonara") tied for best actor of 1957.

ENGLISH LANGUAGE

- HISTORY OF UKRAINE by M. Hrushevsky \$5.00
IVAN FRANKO—Cundy 4.50
EXPERIENCE WITH RUSSIA by V. Hryshko 2.00
Cloth cover 3.00
500 UKRAINIAN MARTYRED WOMEN 2.00
Cloth cover 2.50
ONE OF FIFTEEN MILLION—N. Prychodko 3.00
TARAS SHEVCHENKO, POET OF UKRAINE—Manning 2.50
THE UKRAINE: A SUBMERGED NATION—Chamberlin 1.75
SPIRIT OF UKRAINE—Snovyd 1.00
TWENTIETH CENTURY UKRAINE—Manning 3.50
UKRAINE and ITS PEOPLE—Mirchuk 3.00
UKRAINE UNDER THE SOVIETS—Manning 3.50
UKRAINIAN RESISTANCE 3.00
MOSES—I. Franko 0.50
MUSE IN PRISON 1.00
SHEVCHENKO and WOMEN—Myshuha 0.50
UKRAINE and AMERICAN DEMOCRACY—Myshuha 0.50
REFUGEES ARE PEOPLE—Dushnyk 0.50
UKRAINIAN NATIONAL MOVEMENT—Shumeyko 0.35
LIFE IN AMERICA — A handbook of information for newcomers to the United States 50

Svoboda Book Store
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

U.N.A. BOWLING LEAGUE NEWS

By STEPHEN KURLAK

Only three and a half games separate the two leading contenders for the championship of the U.N.A. Bowling League of New Jersey. The "senior" St. John's C.W.V. aggregation has been beating on the front door of the league-leading Ukrainian Orthodox Church quintet, and if it keeps up its string of winning games it bids fair to be the new championship team of the league.

The "junior" St. Johnsmen had their usual three-game defeat at the hands of the Ukrainian Y.W.C. quintet, although they came close to winning the first game. The Ukrainian American Veterans, who are trying hard to keep from slipping out of reach of the coveted cham-

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION LEAGUE TEAM STANDINGS

Table with columns: Team, Won, Lost, High 3 G's, Total Pins, Avg. Rows include Ukr. Orthodox Church, St. John's C.W.V. Sr., Ukrainian American Vets, 1st Ukrainian P.M.O., Ukrainian Sith A.A., Ukrainian Center, Br'hood Holy Ascension, St. John's H.N.S., Ukrainian Y.W.C., St. John's C.W.V. Jr.

On the Sports Scene

BOSTON.—Larry Clafin reported in the March 1 number of the Boston Evening American that the Boston Bruins' Ukrainian line of Vic Stasiuk, Johnny Bucyk and Bronco Horvath will achieve a unique distinction if Bucyk can score three more goals in the 11 vital games remaining for the Bruins this season.

The distinction will be that of coming up with 20 goals apiece—a distinction, says Clafin, that no other Bruins line in history has ever achieved.

Other Bruins lines have scored more than the Ukrainians, but none has attained the even balance of 20 goals each.

Bucyk, with 17 goals to date, is "better than even money" to hit the 20 mark. Stasiuk has come up with 20, and Horvath (who is counted into the "Ukrainian" line though he is of Yugoslav descent) has 25.

Says Clafin: "The Uke line has 62 goals at the moment and is a safe bet to break the 70 mark before the season ends... The Bruins fans are aware that the boys' high scoring this season is quite an achievement. Where would the Bruins be without them?"

MIDDLE VILLAGE, L. I.—Playing here at New Farmers' Oval on March 9 against the Czech New York soccer team,

the Ukrainian Soccer Club of New York won 6-0.

NEW YORK.—The Ukrainian Nationals' soccer team of Philadelphia will play their final game in New York this season when they meet the Uhrik Truckers March 16 for the Lewis Cup championship. The game will be played at Zerega Oval in the Bronx at 2:30 p.m.

Correction
In the March 8 number of The Ukrainian Weekly, it was reported that "Martin Wichorek was re-elected chairman of the Ukrainian Section, International Institute of Detroit". The item should have read "Martha Wichorek."

ON YOUR READING LIST: MOSES — by — IVAN FRANKO translation of WLADIMIR SEMENYNAS the great Ukrainian poet, whose anniversary was observed last month. — Price of book 50c

Order from: "SVOBODA" 83 Grand Street JERSEY CITY, N. J.

Advertisement for '500 UKRAINIAN MARTYRED WOMEN' book, featuring an illustration of a woman and child. Text includes: 'Видання Об'єднання Українських Жіночих Організацій Америки, Інк. Зредагувала СТЕФАНІЯ ГАЛІЧИН Обгортка ЦІНА КНИЖКИ 2.— ДОЛ. в твердій опраді з ермінами втисками \$2.50 Книжку можна набути в "SVOBODA" 81-83 Grand Street Jersey City 3, N. J.

Change of Address

Administration of "SVOBODA" 81-83 Grand Street (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J. Please find enclosed 10¢ to cover the cost of making a new addressograph plate. My OLD Address was: BRANCH No. (if U. N. A. member) Name Address My NEW Address is: Name Address Please cut this form and mail. — Thank you.

Hetman of Ukraine Ivan Mazeppa by Clarence A. Manning Bookman Associates Publishers. Price — \$3.50 Now on the basis of new materials recently made available the author has traced the almost fantastic events of Mazeppa's life and has drawn a rounded picture of his personality and career. Order your copy of this book from: Svoboda Bookstore 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ШЛЯХ МОЛОДІ

ОСЕРЕДКИ СУМА ВІДБУЛИ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Згідно з рішенням Головної Управи СУМА, в січні й лютому 25 Осередків, розсіяних по Америці, відбули свої річні загальні збори, в більшості яких взяли участь поодинокі члени Головної Управи. Шість Осередків повинні відбути такі збори до кінця березня ц. р.

Завданням членів Головної Управи було вислухати звіти Управ Осередків і дати належні висновки та поради новообраним керівним органам. Відбути загальні збори дали нагоду підсумувати працю за минулий, 1957 рік і накреслити завдання на майбутнє. У всіх Осередках після звітів розвинулася дискусія, в якій брали участь майже всі учасники зборів. По широкій вимірці, прийнято ряд рішень для зміцнення дисципліни серед суміщів, підвищення морального стану молоді в загальному, збільшення карності Управ Осередків супроти Головної Управи, підшукування кандидатів на виховників ІОСУМА і їх вишкіл, розбудови клітин ІОСУМА, поглиблення студій українознавства та доповнення бібліотек новими книжками.

Члени Головної Управи інформували членство про роботу та плани централі, познайомилися із працею та життям Осередків на місцях, оглянули суміщські доми та інші їх надбання. Відбути у звітному часі поодинокими Осередками численні імпрези, концерти, змагання, літні юнацькі табори, вистави — все це добрі позначки праці суміщів.

На сьогодні Спілка Української Молоді Америки охоплює 31 Осередок. Крім того працює 30 Відділів ІОСУМА. Серед суміщів шириться самодіяльна мистецька творчість. Створено 5 духових оркестрів під керівництвом фахових капелмайстрів, 8 хорів, 16 драматичних гуртків, 11 танцювальних і балетних груп, жіночий ансамбль бандурників, 7 музичних гуртків та цілий ряд самодіяльних гуртків серед юнацтва. П'ять Осередків мають власні доми. В січні на засіданні Головної Управи затверджено новостворений Осередок в Акроні, Огайо.

Новообрані Управи Осередків повинні негайно розробити докладні плани праці у весняному та літньому сезонах, озвучивши в них під увагу підготовку до офіційного відкриття оселі СУМА в Елленвілі, виховно-вишкільні табори для юнацтва, Шостий Конгрес СУМ'у, що відбудеться в половині червня ц. р. в Канаді, змагання та багато інших важливих імпрез, до яких треба солідно підготуватися.

На протязі минулого року СУМА пройшла великий шлях. Подолано багато труднощів, проведено багато корисної роботи, здобуто чималі успіхи. Але цього не досить. Перед нами важливі і нагальні проблеми ідеологічного скріплення кадрів, посилення виховно-вишкільної діяльності, зміцнення дисциплінованості членства. Ми являємо собою одну з найбільш українських організацій на еміграції, коли взяти до уваги кількість членства і його духову та фізичну вартість. Але чи є співмірною кількість членства СУМА з висотою рівня його ідейності і національної свідомості? Якраз на початку нового ділового року нашої організаційної діяльності ми повинні найбільше уваги присвятити цьому питанню, коли дійсно думасмо про завтра, коли не є нам байдужою доля українського народу в теперішній його дійсності і в майбутньому.

Я. Гауэр
Керівник Орг. Відділу ГУ СУМА

„ШЛЯХ МОЛОДІ“

Огляд Спілки Української Молоді Америки

Рік IV Редагує Е. Несторук Ч. 2 (43)

„THE YOUTH'S PATH“

Page of The Ukrainian American Youth Ass'n., Inc.
Address: P. O. Box 211, Cooper Sta., New York 3, N. Y.
Editor E. Nestoruk

ПРОЙДЕНИЙ РІК ПРАЦІ

14-го лютого ц. р. відбулися річні Загальні Збори Осередку СУМА ім. ген.-хор. Т. Чупринки в Нью-Йорку. Після дев'ятигодинного існування Осередку збори відбулися вже у власній залі Дому Організації Визвольного Фронту при великій кількості членства.

Зборами проводила Президія, до якої входили представники Головної Управи ім. Е. Івашків, др. М. Черешньовський й др. М. Корнага. Після пологдження всіх формальностей і вибору комісії, звітували члени Управи, а заключне слово виголосив уступаючий голова др. Г. Цербі.

Дуже присмисло було слухати змістовні звіти референтів, які протягом минулої каденції поробили ряд заходів для підшукування кращих форм праці Осередку. Минулорічна плідна праця дала позитивні вислідки. Якнайбільше уваги присвячено було Юнацтву СУМА. Завдяки референту юнацтва др. І. Суєві, виховникам і діяльним Батьківському Комітетові, що його очолює проф. Іван Юрченко, Відділ Юнацтва кожного тижня зростає і розвивається. Старанням виховників старших ланок І. Кобаса, із старших членів юнацтва СУМА зорганізовано гурток зовнішньої діяльності, який займається творенням клубів з української молоді при гайкулах, вдержує зв'язки з молоддю АБН і т. п.

Найбільшим успіхом Осередку в минулому році була купівля власного будинку. Після переходу до новокупленого будинку праця набагато покращалася. Чисті і світлі кімнати притягають навіть і позасуміщську молоддь.

На день зборів Осередок налічує разом із Юнацтвом СУМА 275 членів. На протязі минулого року Управа відбула 13 засідань і дев'ять ширших сходів, на яких прочитано п'ять рефератів; з нагоди національних річниць влаштовано шість своїх, своїми власними силами проведено суміщський фестин, дві забави (прибуток з одної призначено на Визвольний Фонд), вечорниці, Андріївський вечір, вечір св. Миколая і ялинку для юнацтва.

Разом з молодечими організаціями влаштовано свято Крут і Фестиваль Молоді. Особливо яскраву діяльність провадили мистецькі й самодіяльні гуртки. Три танцю-

вальні групи під керівництвом др. О. Гензи мали вже ряд виступів, а музично-вокальний ансамбль під керівництвом п. Б. Ковалюка, крім Оселі і Нью-Йорку, виступав в Нью-Гейвені, Брукліні, Пасейку, Понкерсі і н. Ансамбль здобув собі популярність і при наповненій праці може стати одною з найкращих мистецьких одиниць українського Нью-Йорку.

Осередок брав участь в: Святі Льюїзності, у відкритті Оселі, Шостому Зв'язі СУМА, Зокрема, в параді Льюїзності взяло участь 180 членів, а на відкритті Оселі Осередок майже виключно своїми силами дав цілу мистецьку програму. В юносуміському таборі на Оселі перебувало понад сотня дітей з нашого Осередку.

На Шостому Зв'язі Осередок відзначено першого ступеня грамотою Головної Управи за вірну працю. В спортивній діяльності суміщська дружина копаного м'яча розіграла товариські змагання із ЮСК-ом та суміщською дружиною із Філадельфії. Відбіваюча дружина на Зв'язі здобула друге місце.

Для самотніх суміщів влаштовано спільну вечерю на Святій Вечір, а під час Різдвяних Свят суміщів ходили з колядою на Визвольний Фонд та Фонд Юнацтва СУМА.

На зовнішньому відтинку Осередок став співпрацювати з молодечими організаціями народів АБН і зорганізував інтернаціональну вечерю, в якій взяли участь представники молоді АБН та Азійської Антимоуністичної Ліги.

Як у давніших роках, так і минулого, Осередок був одною з найактивніших організацій Нью-Йорку. Видає фотодруком свій власний орган „Суміщів“.

В господарсько-фінасовій діяльності Осередок був самовистачальний. Послапував усі борги, залишені попередніми Управами, і не зважаючи на поважні витрати, передав новій Управі чимале сальдо. Загальний оборот каси за минулий рік становив 5084.94 дол., а сальдо на день Зборів було 1592.15 дол.

В заключному слові уступаючий голова звернувся до членів, що успіхи праці Осередку треба завдячувати працьовитості і взаємній згоді членів Управи, хоч були й такі члени, що „недогнали" і стояли осторонь. Після звітувань відбулася

3 праці Осередку СУМА в Честері

15-го лютого відбулися Річні Звичайні Загальні Збори Осередку СУМА ім. Ольжича в Честері. Зборами проводила президія в складі: Михайло Кічула — голова, Ігор Смолий — містоголова і Мирон Смолий — секретар. Збори відкрив молитвою голова Осередку Володимир Корчницький. На його заклик присутні вшанували пам'ять крутських героїв короткою мовчанкою.

В своєму звіті уступаючий голова заявив, що суміщська молодь, яка вибрала тяжкий, але почесний шлях боротьби за батьківщину, шлях християнських чеснот, не зважаючи на нещадні, виявила певну стабільність і послідовність у своїй праці. Минулорічна практика показала, що СУМА, як виховний чинник, є конем і потрібним фактором в укладі сил українського визвольного фронту. Розрахунок на власні сили і послідовність у виконанні добровільно взятих на себе обов'язків ставлять прогнозу, що, хоч в малій кількості, росте Молоде покоління, яке знову виправдає себе в авангарді боротьби за Українську Соборну Самостійну Державу.

По ділових і змістовних звітах поодиноких референтів виказалось, що культурно-освітня діяльність, яку вів Андрій Забродський, і організаційна референтура, яку очолював Петро Мисак, були найбільш успішні на терені Осередку. По урочистій абсолюторії уступаючий Управі, переданою на голову Осередку Володимиром Корчницьким, як рівнож слідуючих членів Управи: Ігор Смолий — містоголова, Андрій Забродський — культ. освіт. реф., Петро Мисак — фін. реф., Анна Кічула — референт Юнацтва СУМА. З нових членів ввійшли до Управи Павло Малиновський — орг. реф., Грина Назаркевич — секретар, П. Волос — господарський референт, Мирон Смолий — член.

Присутній на Зборах о. Микола Збір, парох Укр. Греко-Кат. Церкви Святого Духа, який є духовним провідником Осередку, своїм виступом причинився до скріплення духа суміщської молоді. Отець Микола Збір ствердив, що в сьогоднішніх умовах, коли такі люди віткують від громадської праці, існування СУМА в Америці є конем і бездискусійним.

Дещо про працю гуртка зовн. діяльності при Відділі ІОСУМА в Нью-Йорку ми вже писали кілька разів, однак, це було ще перед літом. Під час вакацій більшість членів гуртка перебували в юнацькому таборі на Оселі СУМА, де виконували важливі функції. І так, Лариса Микулєнко була бундюжною діяльницею.

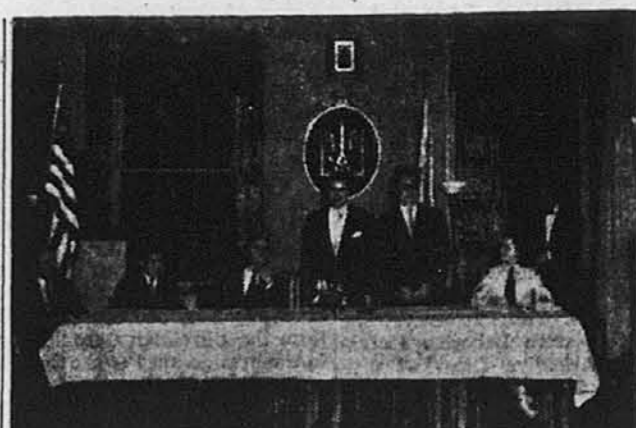
Про Гурток Зовнішньої Діяльності при Відділі ІОСУМА в Нью-Йорку ми вже писали кілька разів, однак, це було ще перед літом. Під час вакацій більшість членів гуртка перебували в юнацькому таборі на Оселі СУМА, де виконували важливі функції. І так, Лариса Микулєнко була бундюжною діяльницею.

Звіт Контрольної Комісії виголосив К. Василік, який подав працю поодиноких референтів і поставив пропозицію про удрінення абсолюторії уступаючий Управі. На пропозицію Номінаційної Комісії одностайно обрано на голову Осередку др. Григорія Цербію. До Управи Осередку ввійшли: М. Шмигель — заст. голови і спортивного референт, Марічка Турчан — секретар, В. Скоменський — орг. референт, О. Генза — культ.-осв. реф., Я. Коструба — фін. реф., І. Плісак — госп. реф., Іван Суєс — керівник юнацтва, А. Івашків — реф. сусп. опіки, М. Лотоцький — імпрезючий реф., Я. Петрух — зовнішні зв'язки, М. Вільчук — реф. преси й інформації, П. Половчик, Т. Воляр і Віткок — члени Управи. Контрольну Комісію очолює др. В. Лавро, а Товариський Суд др. К. Василік.

Друг Г. Цербій подякував за поновний вибір і закликав членство до активної та жертвенної праці. Суміщським прийомом закінчено 9-ті Загальні Збори.

Новообрані Управи треба побажати нових успіхів. Не можна задовольнятися теперішнім станом, не вільно сповільнювати ходи. Треба йти далі ще ширшим кроком, залучаючи неактивних членів молоді у загальний суміщський маршовий колонні не відставай ніхто.

Юні патріоти — голова Гуртка подруга Ліля Кейс, секретар Лєса Фалаток, керівник відділу зв'язків із молоддю народів АБН Алла Непрель, керівник Лариса Микулєнко та керівник співпраці з молоддю народів АБН

Зустріч членів Гуртка Зовнішньої Діяльності при Відділі ІОСУМА в Нью-Йорку з представниками антимоуністичних організацій. На фоті: президія зустрічі.

ВІСТІ З КАНЦЕЛЯРІЇ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУМА

На останньому засіданні Головної Управи, яке відбулося 8-го березня у зв'язку з анти-українським виступом проти Головного Отамана С. Петлюри у французькій урядовій телераді, рішенням виступити протест до представництва Франції в ЗДА і до французького уряду в Парижі.

Наприкінці лютого ц. р. Іван Кобаса з доручення Головної Управи відбув одностайно розмову з аташе культури і освіти турецької амбасаді в Нью-Йорку в справі подальшої співпраці між СУМА і турецькими молодечими організаціями.

На останньому засіданні ГУ розглянуто Дирекцію Оселі СУМА, а інж. Миколу Семанишину кооптовано до Головної Управи як референта в справах Оселі.

З доручення Пленуму Головної Управи, що відбувся минулого року в Нью-Йорку, 29-го березня скликається нарада в справі Оселі СУМА, в якій зобов'язані взяти участь представники Осередків, що знаходяться між Філадельфією, Нью-Йорком та Гарльдерфом.

15-го лютого керівник юнацтва ГУ др. Іван Кобаса відбув нараду з виховниками юнацтва трьох осередків Штатів, у якій виважено організовано Обласний Провід Виховників ч. 2 До Об'єднання Обласного Проводу Виховників другого ступеня ввійшли: інж. Степан Голий — голова, та Дмитро Новошівський — секретар, а до об'єднання першого ступеня — подр. Марія Яківа — голова та Віра Нагорник — секретар.

27-го лютого ц. р. відбувся третій Конференція Головної Виховної Ради.

1-го березня ц. р. делегація СУМА в складі: П. Гой, І. Кобаса, Л. Микулєнко, А. Непрель, С. Личманенко взяли участь в бенкеті (Парк-Шпратунг готель), що його влаштував Болгарський Визвольний Фронт з нагоди свого Конгресу. Суміщську делегацію очолювали: І. Кобаса та П. Гой.

ХРОНІКА

8-го грудня м. р. відбулися Річні Загальні Збори Осередку СУМА ім. В. Хмельницького в Клівленді, на яких репрезентував Голову Управу організаційний реф. д. Я. Гауэр, 36-річний відбувся з повним успіхом, обрано нову Управу Осередку в складі: Цищенчик — голова, А. Молін — заст. голови, Т. Волинчик — секретар, Т. Василік — орг. реф., С. Кристіан — культ.-осв. П. Опачкий — скріпник, М. Рибій — референт юнацтва, С. Бура — жін. реф., А. Стасюк — реф. преси й інф., П. Гуцаловський — госп. реф., Д. Палайда — реф. сусп. опіки, В. Богуславський — реф. зовн. зв'язків, М. Турчан і М. Яківа — члени Управи, Контрольна Комісія: Г. Гришко — голова, В. Камарик, Т. Курма — члени Товариського Суду, А. Салка — голова, М. Криварчук, С. Палайда — члени.

9-го лютого ц. р. відбулися Річні Загальні Збори Осередку СУМА ім. полк. Е. Ковалюка в Інгвістайні, Огайо. Збори виявили величезний зріст Осередку. За звітний рік членство збільшилося на 130%. Вибрано нову Управу в складі: М. Ченак — голова, Ф. Смердін — заступник голови, М. Ленін — орг. реф., Е. Гнатів — секретар, мгр. М. Якимчук — культ. осв. реф., В. Сукар — билет. С. Василік — скріпник, М. Федьків — реф. молоді, В. Мисів — госп. реф., др. Р. Стахура — реф. преси й інф., М. Ярош — реф. зовн. зв'язків, П. Заварицький — координатор, реф. жін., мгр. К. Жмуричків, Контрольна Комісія: М. Попів — голова, В. Гринів, В. Кувалаба — члени, Товариський Суд: Д. Проць — голова, В. Гринів, Д. Машук — члени.

1-го лютого ц. р. відбулися Річні Загальні Збори Осередку СУМА ім. полк. І. Вогуна в Штаті, з участю представника Головної Управи д. інж. В. Личманенко.

Святе Личманенко — спонсори бажання ще ширше розгорнути свою корисну працю, щоб не тільки ними досвід і досягнення інших суміщів підштовхували юні суміщів і суміщівки по всіх Відділах ІОСУМА.

ВЕЛИКИЙ СИН ВОЮЮЧОЇ УКРАЇНИ

Року Божого 1907-го Господь дарував нам Великого Мужа. Книжний город Льва — його ближча батьківщина.

Романом пройшов дитячі роки. Бурхлив, надійні. Знаменні членими Січових днів, Листопаду, Маківкою, Базаром.

Велику Пластову Гру полюбив зарання. Звали його Шух. Член Куреня „Чорнокраїни“, він мандрує рідною Україною, пізнає рідну землю. Природа вчить його любити Теорію й свою Вітчизну. Там ставали свій характер, набирали досвід, пізнав красу.

Молодим студентом вступив в ряди УВО, в ряди тих, які боролися під девізом: здобути або загини. Гарт духа, кричав волю, знання, любов і жертвенність — це ті квіти, які крок-у-крок здобували він, молодий, прикладний, найкращий.

Разом з тим все більше підгається Роман Шухевич в діяльну діяльність. З доручення Української Військової Організації виконує у 1926 році атентат на польського куратора Собієвського. Польська поліція не діялась до кінця, хто був насправді виконавцем атентату. Все ж, будучи глибоко релігійним, як свідчить його товариш і член тогочасної КЕ ОУН Володимир Янів — пережив глибоко і тяжко свій чинник і судив себе за це порушення Божої заповіді: не убий! Кожен стріл у його житті, кожен шаг до акції був у цього окупованого найтяжчою ціною, бо — боротьбою совісті.

Після вдалого атентату на Собієвського йому доручають

легливо вчитися, щоб закінчити технічні студії й одержати диплом інженера. Але час від часу Шухевич мучить відрадишати від студій, щоб накреслити план бойової акції. Це він опрацював в 1933 р. план атентату на совєтський консулят у Львові, щоб запротестувати в такий спосіб проти винищення жакливім голодом українського народу. Атентат виконує Микола Лемик, биваючи секретаря більшовицького консуляту і раячки одного з енкавєдистів.

Останній раз брав участь Шухевич у бойових акціях ОУН, підготувавши атентат на міністра внутрішніх справ в Польщі Перачього. Разом з іншими членами Край. Екзекутиви ОУН попадає до концентраційного табору в Березі, а там до в'язниці, звідки виходить аж по двох з половиною роках.

Знаючи в Березі Картузій, нестерпні в'язниці бовий, — все це не послабило бойовий дух Романа Шухевича, не зломало його, навпаки — це більше загартувало. Силу борювати трудності і витримувати знущання давала йому у заціплені колись матір'ю глибока релігійність і поборність: на шій носив завжди посвячений медальки, в Березі Картузій чин в львівській тормі кожного ранку й вечора застигав у молитовній залумі, і за його починим політичні в'язні в Бригідках завели життя спільної рятуні й вечірньої молитви.

Звільнений з в'язниці, довго не відпочивав. На початку 1938 року разом з Михайлом Колодзінським, Зиновієм Косачком, Євгеном Врещоною — їде на заклик Карпатської України організувати там те, до чого готувався багато років — українську збройну силу.

Прибувши в грудні 1938 року до Хусту, Роман Шухевич займає в штабі Карпатської Січі, під призначення чотари Шукчи, пост офіцера для окремих доручень. Становище це вимагало, крім знання військового діла, політичного вироблення, зорієнтованості й такту в поведінці із своїми та сторонніми.

Після багатьох на події місій на Карпатській Україні, Роман Шухевич, з доручення ОУН, переїжджає на пост зв'язкового до Гданьска, де й застав його початок другої світової війни. З розвалом Польщі їде до Кракова, де організує низку військових кур'єрів, спеціально для вишколу майбутніх старшин. Тут і сам закінчує курс вищих старшин, і, як сотник Тур, стає в червні 1941 року заступником команданта Українського Легіону, зорганізованого німецьким військовим командуванням проти волі національно-соціалістичного проводу Німеччини.

Як референт зв'язку з українськими землями в СРСР у рр. 1939-1940, а з весни 1941 як крайовий провідник на західних окраїнах українських земель поза СРСР (Польща і Лемківщина), добре ознайомлюється із справжніми політичними тенденціями гітлерівської Німеччини, розуміє всю абсурдність і безвиг-

лядність ситуації українців під німецькою окупацією. Вже тоді заявляв: „Нам треба боротися безкомпромісно і проти Гітлера і проти Сталіна“. Але як політик розуміє, що деякі можливості треба відкористувати, і робить це на доручення і за згодою Проводу ОУН.

Ставши заступником команданта Легіону (створеного до речі, за апробатою одного з керівників німецької розвідки адмірала Канаріса, що його в 1941 році зліквідував Гітлер як альянтового агента), Шухевич стає в його ряди найкращий елемент 3-поміж української молоді, яка опинилася на еміграції в Польщі та Німеччині. Вишколюючи добре Легіон, вирощав з ним у червні 1941 року під чуйною німецькою „опікою“ на Схід.

Легіон доходить аж до Висли, де Гітлер наказав його зліквідувати як військово-одиночку. Члени Легіону перетворюють у допоміжне з'єднання і передають в польські болота на боротьбу з совєтськими й парті знами. Шухевич виконує тут уже не провідну, але підручну роль, набираючи досвід в веденні партизанської війни. Навіть цей найтяжчий для Шухевича, як українського націоналіста, час дає у висліді величезну користь для розгорнення широкій партизанській боротьби Української Повстанчої Армії, в рядях якої опиняються через кілька місяців місяців майже всі до одного воїни колишнього „Українського Легіону“. І у проводі

УПА восени 1943 року стає сам Роман Шухевич, як генерал Тарас Чупринка.

Шлях Шухевича від Українського Легіону до Української Повстанчої Армії, що бореться з німецьким і московським окупантами, належить до найяскравіших сторінок новітньої української історії.

Історія дальших сімох років Романа Шухевича, його діяльності на становищі керівника українських визвольних збройних сил ще не написана. Полягли на полі бою, його найкращі співробітники, члени штабу, багатьох закатавав ворог. Архівні з їх документами й актами в умовах підпільної боротьби не могло бути. В повідомленні про героїчну смерть генерала Чупринки, проголошеному Українською Головною Визвольною Радою, Головним Командантом УПА та Проводом ОУН з березня 1950 року, подано про нього тільки такі дані: „Весною 1943 року Третій Надзвичайний Великий Збір ОУН обирає світлої пам'яті друга Шухевича-Тура на пост Голови Врогу Проводу ОУН. Восени цього року він обіймає пост Головного Командира УПА. В листопаді 1943 року, як Головного Командира УПА і Голова Проводу ОУН, він приймає керівну участь в підготовці на Волині Першої Конференції Повнозрілих Народів та в самій Конференції. В липні 1944 року світлої пам'яті друг Шухевич-Лозовський бере участь у Першому Великому Зборі УГВР. Збір УГВР вибирає його Го-

ловами Генерального Секретаріату УГВР Президент УГВР затверджує його на пост Генерального Секретаря Військових справ та Головного Командира УПА.

На постах Голови Генерального Секретаріату УГВР, Головного Командира УПА й Голови Проводу ОУН на українських землях світлої пам'яті друг Шухевич-Лозовський-Тарас Чупринка-Тур в період 1944-1950 рр. керує визвольно-революційною боротьбою багатотисячної УПА, широкого збройного підпілля, підпільної ОУН та мільйонів мас українського народу, члени штабу, багатьох закатавав ворог. Архівні з їх документами й актами в умовах підпільної боротьби не могло бути. В повідомленні про героїчну смерть генерала Чупринки, проголошеному Українською Головною Визвольною Радою, Головним Командантом УПА та Проводом ОУН з березня 1950 року, подано про нього тільки такі дані: „Весною 1943 року Третій Надзвичайний Великий Збір ОУН обирає світлої пам'яті друга Шухевича-Тура на пост Голови Врогу Проводу ОУН. Восени цього року він обіймає пост Головного Командира УПА. В листопаді 1943 року, як Головного Командира УПА і Голова Проводу ОУН, він приймає керівну участь в підготовці на Волині Першої Конференції Повнозрілих Народів та в самій Конференції. В липні 1944 року світлої пам'яті друг Шухевич-Лозовський бере участь у Першому Великому Зборі УГВР. Збір УГВР вибирає його Го-

ловами Генерального Секретаріату УГВР Президент УГВР затверджує його на пост Генерального Секретаря Військових справ та Головного Командира УПА.

На постах Голови Генерального Секретаріату УГВР, Головного Командира УПА й Голови Проводу ОУН на українських землях світлої пам'яті друг Шухевич-Лозовський-Тарас Чупринка-Тур в період 1944-1950 рр. керує визвольно-революційною боротьбою багатотисячної УПА, широкого збройного підпілля, підпільної ОУН та мільйонів мас українського народу, члени штабу, багатьох закатавав ворог. Архівні з їх документами й актами в умовах підпільної боротьби не могло бути. В повідомленні про героїчну смерть генерала Чупринки, проголошеному Українською Головною Визвольною Радою, Головним Командантом УПА та Проводом ОУН з березня 1950 року, подано про нього тільки такі дані: „Весною 1943 року Третій Надзвичайний Великий Збір ОУН обирає світлої пам'яті друга Шухевича-Тура на пост Голови Врогу Проводу ОУН. Восени цього року він обіймає пост Головного Командира УПА. В листопаді 1943 року, як Головного Командира УПА і Голова Проводу ОУН, він приймає керівну участь в підготовці на Волині Першої Конференції Повнозрілих Народів та в самій Конференції. В липні 1944 року світлої пам'яті друг Шухевич-Лозовський бере участь у Першому Великому Зборі УГВР. Збір УГВР вибирає його Го-

ловами Генерального Секретаріату УГВР Президент УГВР затверджує його на пост Генерального Секретаря Військових справ та Головного Командира УПА.

На постах Голови Генерального Секретаріату УГВР, Головного Командира УПА й Голови Проводу ОУН на українських землях світлої пам'яті друг Шухевич-Лозовський-Тарас Чупринка-Тур в період 1944-1950 рр. керує визвольно-революційною боротьбою багатотисячної УПА, широкого збройного підпілля, підпільної ОУН та мільйонів мас українського народу, члени штабу, багатьох закатавав ворог. Архівні з їх документами й актами в умовах підпільної боротьби не могло бути. В повідомленні про героїчну смерть генерала Чупринки, проголошеному Українською Головною Визвольною Радою, Головним Командантом УПА та Проводом ОУН з березня 1950 року, подано про нього тільки такі дані: „Весною 1943 року Третій Надзвичайний Великий Збір ОУН обирає світлої пам'яті друга Шухевича-Тура на пост Голови Врогу Проводу ОУН. Восени цього року він обіймає пост Головного Командира УПА. В листопаді 1943 року, як Головного Командира УПА і Голова Проводу ОУН, він приймає керівну участь в підготовці на Волині Першої Конференції Повнозрілих Народів та в самій Конференції. В липні 1944 року світлої пам'яті друг Шухевич-Лозовський бере участь у Першому Великому Зборі УГВР. Збір УГВР вибирає його Го-